

HOORZITTING KLACHTENCOMMISSIE JMW
29 JUNI 2004

Betreft klacht van de heer Philip Staal (mede handelend namens zijn broer, de heer Marcel Staal) tegen de algemeen directeur van de Stichting Joods Maatschappelijk Werk,
de heer H. Vuijsje.

Archief Philip Staal

Op de zitting zijn aanwezig:
De heer P. Staal, klager
De heer H. Vuijsje, verweerder

Mevr. M. Pach, voorzitter klachtencommissie
Mevr. E. Santen, lid klachtencommissie
Mevr. J. Stodel, lid klachtencommissie

Mevr. J. Poels, notuliste

Mevrouw Pach heet klager en verweerder welkom en vraagt of er nog toevoegingen zijn op de al aangeleverde documenten. De heer Staal heeft een notitie op schrift gesteld als reactie op het verweerschrift van dhr. Vuijsje. In deze notitie wordt gereageerd op het verweer van dhr. Vuijsje tegen de vijf punten zoals verwoord in de klachtbrief van dhr. Staal d.d. 25 maart 2004. Aan de vijf punten is een zesde punt toegevoegd ("Vuijsje heeft mijn persoonlijke gegevens, tegen de afspraak in, aan Elma Verhey gegeven."); dit punt is toegevoegd tijdens de zitting van de klachtencommissie met de beide heren Staal op 16 april 2004.

Mevrouw Pach licht toe, dat de klachtencommissie zich zal buigen over de vraag of de klacht over de bejegening en dienstverlening door JMW gefundeerd is. Zij is niet bevoegd om te oordelen over de claim van dhr. Staal betreffende het vermogensbeheer van de heren Staal. Dat betekent dat tijdens deze zitting niet ingegaan zal worden op de inhoudelijke aspecten van de klacht.

Volgens de heer Staal gaat zijn reactie over punten die hier wel aan de orde zijn, namelijk:

- 1) De nalatigheid van dhr. Vuijsje om op 11 juni 2003 een brief te sturen waarin hij reageert op het conceptrapport 'Vermogensbeheer WOII oorlogswezen'. Op deze datum was het namelijk 60 jaar geleden dat de ouders van de heer Staal omgekomen zijn. Aangezien dhr. Vuijsje dit had kunnen weten is het ongevoelig en ongepast op die datum zo'n brief te verzenden.
- 2) In het verweerschrift van dhr. Vuijsje wordt verwezen naar zijn brief d.d. 23 januari 2004, met toevoeging van het document 'Hoofdpijnen van de bespreking d.d. 10 december 2003 tussen Philip Staal, Arnold Heertje en Hans Vuijsje.' De reactie van dhr. Staal per e-mail op dit gespreksverslag is echter niet toegevoegd, terwijl daarin melding wordt gemaakt dat dhr. Staal zich niet (geheel) kan vinden in de weergave van dit gesprek.
- 3) Voor ditzelfde driegesprek geldt, dat daarin uitsluitend is gesproken over de noodzaak van algemeen onderzoek naar het vermogensbeheer van oorlogswezen.

De reactie van dhr. Vuijsje op deze punten is als volgt:

- 1) De datum verzending van genoemde brief is willekeurig en niet, zoals de heer Staal lijkt te suggereren, opzettelijk. De heer Vuijsje is zich niet bewust geweest van de gevoeligheid van deze datum.
- 2) In het verweerschrift wordt vermeld dat de heer Staal het niet eens is met de weergave van het gesprek zoals die in het gespreksverslag is neergelegd.
- 3) **In het verweerschrift is opgenomen, dat tijdens dat driegesprek wel degelijk uitgebreid over het 'rapport Staal' is gesproken, maar slechts weinig over de financieel-inhoudelijke kant.** De beleving van de heer Vuijsje verschilt hierin van die van de heer Staal, maar mijnheer Heertje had geen commentaar over (dat onderdeel van) het verslag.

Na navraag hierover bij de klager stelt mevrouw Pach vast dat prof. Heertje op dit moment geen rol meer speelt in de formele relatie tussen dhr. Vuijsje en dhr. Staal betreffende deze zaak.

Een aantal andere punten uit de notitie van dhr. Staal komt vervolgens ter sprake:

1. In de afgelopen vier jaar heeft geen inhoudelijk overleg plaatsgevonden tussen dhr. Staal en JMW, tenzij de heer Vuijsje één keer per jaar regelmatig noemt.

Volgens dhr. Staal kon pas overleg plaatsvinden nadat zijn rapport was opgesteld (maart 2003). Volgens dhr. Vuijsje heeft daarvoor wel degelijk overleg plaatsgevonden maar was er (te) weinig materiaal om over te praten. Er was overeenstemming dat er eerst onderzoek gedaan moest worden. De heer Staal en de heer De Winter zijn toen bezig geweest onderzoek te initiëren, terwijl dhr. Roet (Israël Instituut) JMW verzocht onderzoek te mogen doen. Die stelde ook voor het onderzoek te laten uitvoeren door mevr. Verhey en mevr. Micheels. Het duurde lang voordat mevr. Verhey een rapport produceerde. Dit rapport accepteerde dhr. Staal echter niet als basis voor een gesprek. Dhr. Staal kwam vervolgens met een eigen rapport, en daarover is toen gesproken. Tijdens die gesprekken is geprobeerd antwoord te geven op de vragen die dhr. Staal heeft gesteld, o.a. door het inschakelen van dhr. Hoek.

Mevrouw Pach vat samen, dat in 2000 de start van het algemeen onderzoek heeft plaatsgevonden; men was het er kennelijk over eens dat eerst een algemeen onderzoek uitgevoerd moest worden voordat dieper ingegaan kon worden op individuele zaken. Omdat de resultaten van dat onderzoek te lang op zich lieten wachten, is op een gegeven moment op basis van het rapport van dhr. Staal gedetailleerd en inhoudelijk gereageerd door dhr. Vuijsje.

Volgens dhr. Staal heeft hij zijn onderzoek niet alleen gestart omdat het algemene onderzoek te lang duurde, maar ook omdat mevrouw Verhey tijdens een lezing in Israël heeft gezegd weinig te kunnen onderzoeken omdat een groot deel van de financiële gegevens verloren zou zijn gegaan. Deze gegevens zijn volgens dhr. Staal wel degelijk gevonden bij het Nederlands Beheersinstituut; hij was dan ook verbaasd dat mevrouw Verhey zei niet over deze gegevens te beschikken en verloor daardoor het vertrouwen in het onderzoek.

Volgens dhr. Vuijsje heeft mevrouw Verhey niet gezegd dat er geen financiële gegevens zijn, maar dat het grootste gedeelte van de gegevens die aan de *eindafrekeningen ten grondslag liggen* verdwenen is, zodat het onmogelijk te achterhalen is hoe de eindafrekeningen zijn samengesteld.

Mevrouw Pach constateert dat het duidelijk is waarom de heer Staal een eigen onderzoek is gestart. Op haar vraag wanneer het onderzoek van mevr. Verhey wordt gepubliceerd, is het antwoord dat dit najaar het rapport openbaar zal worden gemaakt.

Mevrouw Santen vraagt dhr. Staal wat hij precies verstaat onder een *inhoudelijk* gesprek. Hierop antwoordt dhr. Staal, dat hij hieronder verstaat dat er onderhandeld kan worden over het rapport, dat er gepraat kan worden op basis van *feiten*. Volgens dhr. Vuijsje is er ook gepraat over het rapport en heeft hij antwoord gegeven op vragen die erover waren. Hij is echter ook van mening dat op basis van het rapport niet de conclusie te trekken valt dat er een claim bestaat t.a.v. niet-uitbetaalde gelden. Waar dhr. Staal van mening is dat een inhoudelijk gesprek geen zin heeft zonder *kennis van de feiten*, vindt dhr. Vuijsje dat het probleem is dat er geen *overeenstemming bestaat over die feiten*.

2. Mij is niks bekend over het 'diepgaand onderzoek' ingesteld door JMW.

De heer Staal zegt hiermee te bedoelen, dat er geen onderzoek heeft plaatsgevonden dat antwoord geeft op zijn vraag of het vermogen van hemzelf en zijn broer goed is beheerd. Er heeft, kortom, geen diepgaand *financieel* onderzoek plaatsgehad.

Volgens dhr. Vuijsje geeft het rapport van mevrouw Verhey (dat overigens heeft plaatsgevonden onder meer op basis van de stukken die dhr. Staal haar ter beschikking heeft gesteld) aanleiding tot de conclusie, dat het nagenoeg uitgesloten is dat de stichtingen oneigenlijk gebruik hebben gemaakt van gelden. Toen dhr. Staal kritiek bleek te hebben op, en aanvullende vragen over dat rapport is dhr. Hoek ingeschakeld. Dhr. Hoek heeft alle vragen op financieel-technisch gebied beantwoord, terwijl dhr. Vuijsje het sociaal dossier van dhr. Staal heeft doorgewerkt op zoek naar antwoorden. Dhr. Hoek heeft geconcludeerd dat mevrouw Verhey op één punt een onjuiste conclusie heeft getrokken. Het onderzoek in het sociaal dossier heeft geen andere gezichtspunten opgeleverd. Deze twee nadere onderzoeken zijn wel degelijk te beschouwen als een diepgaand onderzoek.

Volgens dhr. Staal zijn in het gesprek dat hij had met dhr. Hoek in februari 2003 alle aspecten doorgesproken en zijn de verschillen in visie tussen hen verwerkt in zijn conceptrapport. Omdat er geen overeenstemming is bereikt over de vraag wat er nu precies met de gelden is gebeurd is dhr. Staal van mening dat er dus *geen* diepgaand onderzoek heeft plaatsgevonden.

3. Mij is niks bekend betreffende de reconstructie van de zaak Staal door JMW

De heer Staal is van mening dat dhr. Vuijsje de indruk wekt dat verschillende deskundigen zijn mening delen, terwijl de deskundigen helemaal geen ter zake doende reactie geven. Het antwoord van die deskundigen is dhr. Staal onbekend.

Volgens mevrouw Pach hebben de deskundigen wel degelijk geantwoord, maar bevalt hun antwoord dhr. Staal niet. Zij (mevrouw Verhey en dhr. Hoek) concluderen immers dat de nieuwere versie van het rapport Staal geen nieuwe informatie had opgeleverd. (Zie ook de mail van dhr. Vuijsje aan de klachtencommissie en dhr. Staal d.d. 21 juni 2004.)

Mevrouw Pach is van mening dat in deze zitting nu doorgedrongen moet worden tot de kern van de zaak, in plaats van al gedane zinnen te blijven herhalen. Volgens dhr. Staal staat in zijn reactie precies de kern van het probleem, en hij haalt daarbij aan dat ook dhr. Heertje in zijn handgeschreven brief d.d. 27 maart 2004 de mening van dhr. Staal onderschrijft dat er 'dingen zijn gebeurd die het daglicht niet kunnen velen.' Mevrouw Pach acht het niet juist dat er wederom nieuwe informatie ter tafel komt die niet al

in het bezit van de klachtencommissie was. Dat maakt de beoordeling voor de commissie buitengewoon lastig en maakt ook voor de heer Vuijsje de zaak extra ingewikkeld.

De heer Staal zegt van mening te zijn dat hij tijdens deze zitting in de gelegenheid zou worden gesteld te reageren op het verweerschrift van dhr. Vuijsje. Hij acht het van belang dat, terwijl de deskundigen zeggen dat in de nieuwe versie van het rapport Staal geen nieuwe feiten aan het licht komen, er wel degelijk nieuwe gegevens boven water zijn gekomen, zoals de vervalste handtekening van zijn broer Marcel onder een algemene volmacht: het rapport van dhr. Zevenaar leidt tot sterke verdenkingen over de authenticiteit van de handtekening. De heer Vuijsje erkent dat in eerste instantie niet serieus genoeg is omgegaan met het vermoeden van dhr. Staal dat de handtekening vervalst zou zijn. De heer Vuijsje zegt echter aan te kunnen tonen dat de betreffende handtekening niet vervalst is; de heer Staal heeft volgens de heer Vuijsje slechts een deel van de relevante documenten gekopieerd, en uit op basis daarvan zeer schadelijke beschuldigingen. Omdat de heer Vuijsje beschikte over alle relevante documenten zegt hij het rapport van dhr. Zevenaar niet volledig serieus genomen te hebben, maar vindt bij nader inzien dat hij dat beter wel had kunnen doen. De heer Staal vindt wat de heer Vuijsje nu zegt laster is: het suggereert immers dat hij doelbewust bepaalde documenten niet heeft gekopieerd.

Mevrouw Pach is van mening dat verdere bespreking van de kwestie van de vervalste handtekening teveel ingaat op een inhoudelijke bespreking van de klacht en wil daarom de kwestie hier buiten beschouwing laten.

De punten 4 ('De heer Vuijsje gaat niet in op mijn claim zoals neergelegd in mijn brief van 20 jan. 2004 welke ik samen met mijn rapport gestuurd heb.') en 5 ('De heer Vuijsje vindt het niet nodig een inhoudelijk gesprek met mij te hebben over deze onverkwikkelijke aangelegenheid.') zijn al besproken.

6. Vuijsje heeft mijn persoonlijke gegevens, tegen de afspraak in, aan Elma Verhey gegeven (dit punt is toegevoegd in de zitting van 16 april 2004).'

Volgens de heer Staal zou het volstrekt duidelijk moeten zijn dat hij geen toestemming heeft gegeven voor inzage in zijn gegevens door Elma Verhey, maar dat desondanks toch rapporten van hem aan mevrouw Verhey zijn gegeven. Volgens de heer Vuijsje heeft hij hierop in zijn verweerschrift afdoende gereageerd. Mevrouw Pach vraagt de heer Staal of het verzoek inderdaad ook het rapport betrof, en niet alleen persoonlijke dossiers. Volgens de heer Staal is een rapport waar 'strikt vertrouwelijk' op stond toch naar Verhey gestuurd en via haar bij dhr. Roet terechtgekomen. Volgens de heer Vuijsje was hij zich ervan bewust dat dit een gevoelig punt was en heeft hij dhr. Staal gesproken over het voorleggen van het rapport aan mevrouw Verhey. De heer Staal ging daarmee akkoord. Dit bestrijdt de heer Staal: hij zegt absoluut geen toestemming daarvoor te hebben gegeven en ervan uitgegaan te zijn dat het rapport niet aan mevrouw Verhey gegeven zou worden. Hij is van mening expliciet duidelijk gemaakt te hebben dat het rapport niet aan een onderzoeker van het algemeen wezenonderzoek ter beschikken mocht worden gesteld. Volgens de heer Vuijsje was het duidelijk dat het ter beschikking stellen van het rapport mevrouw Verhey betrof en zijn er geen persoonlijke dossiers, maar uitsluitend de te onderzoeken documenten gestuurd. Mevrouw Pach concludeert dat de inhoud van het gesprek dat hierover is gevoerd (d.d. 26 augustus 2002) onduidelijk blijft en dat klager en verweerder een verschillende visie hebben op de toen gemaakt afspraken. Er is niets schriftelijk vastgelegd. Bovendien kan nu niet vastgesteld worden, dat de betreffende documenten inderdaad zichtbaar het predikaat 'vertrouwelijk' hebben gehad.

Ter afsluiting stelt mevrouw Pach nog een aantal vragen over punten die wellicht van belang zijn voor de beoordeling van de klacht maar waarover tot nu toe nog niet voldoende opheldering is gegeven:

- Betreffende een gesprek met de voorzitter van de Raad van Bestuur van JMW, dhr. Hertog: in het najaar van 2002 heeft de heer Staal contact gehad met de heer Hertog; die heeft toen toegezegd gezamenlijk over de kwestie te willen spreken. Dat gebeurt echter niet. Vervolgens schrijft de heer Staal een brief aan de Raad van Toezicht waarin hij zich hierover beklagt en alsnog vraagt om een gesprek. Dat krijgt hij niet. Volgens de heer Vuijsje heeft dit te maken met de nieuwe bestuursstructuur van JMW. Wat was precies het bezwaar tegen een driegesprek?
Volgens de heer Vuijsje ging het hier om een principiële keuze om de verantwoordelijkheid hiervoor over te dragen aan de bestuurder. De lijn die daarvoor ingezet was, was duidelijk. Mevrouw Pach vraagt zich echter af, waarom dan de heer Vuijsje zelf de brief van de heer Staal heeft beantwoord, en niet de heer Hertog. De heer Vuijsje antwoordt hierop, dat hij dat op verzoek van de heer Hertog heeft gedaan.
- Mevrouw Pach aan de heer Vuijsje: als u duidelijk geweest zou zijn dat er een risico bestond dat documenten via mevrouw Verhey bij dhr. Roet terecht zouden kunnen komen zegt u haar van het onderzoek afgehaald te hebben. Mevrouw Verhey stond echter toch niet onder contract bij JMW? De heer Vuijsje licht toe, dat JMW weliswaar niet de opdrachtgever was, maar wel met mevrouw Verhey een contract heeft opgesteld betreffende de vertrouwelijkheid van de documenten. Als die vertrouwelijkheid aantoonbaar geschonden zou zijn zou dat contract zijn beëindigd.
- Kwesties m.b.t. de reünie van 18 april worden hier buiten beschouwing gelaten.
- Mevrouw Pach legt beide partijen de vraag voor, of er nog een andere manier mogelijk is om deze onenigheid op te lossen en het eens te worden. Eventueel zou dhr. Hoek uitgenodigd kunnen worden om de financieel-inhoudelijke kant van de zaak door te spreken? Beide heren zijn niet bij voorbaat tegen zo'n gesprek, maar volgens de heer Vuijsje is het fundamentele probleem niet op te lossen: dat is namelijk de vraag of de heer Staal het hem toekomende geld wel of niet heeft ontvangen. De heer Staal is het eens met de constatering van dhr. Vuijsje dat daar niet uit te komen valt. Hij wil eerste overleg plegen met zijn advocaat.

Mevrouw Pach constateert daarom dat beiden weinig vertrouwen lijken te hebben in zo'n gesprek. Daarom zal de klachtencommissie geen nieuwe zitting houden, maar zich nu uitspreken over de klacht over de bejegening door JMW. Hoewel de commissie haar uiterste best zal doen uitspraak te doen binnen de gestelde termijn van vier weken maakt mevrouw Pach hierover een voorbehoud in verband met de vakantieperiode.